

مسکو؛ ایستگاه بعدی مذاکرات هسته‌ای

جلیلی: ایران به عنوان يك عضو فعال ان.پي.تي بر حق خود براي غني‌سازي اورانيوم تاكيد دارد...

جلیلی: ایران به عنوان يك عضو فعال ان.پي.تي بر حق خود براي غني‌سازي اورانيوم تاكيد دارد
مسکو؛ ایستگاه بعدی مذاکرات هسته‌ای

با به پایان رسیدن دور سوم مذاکرات میان ایران و گروه 5+1 در بغداد، کاترین اشتون، مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و سعید جلیلی، دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران پنجشنبه شب در کنفرانسی خبری اعلام کردند که این مذاکرات روزهای 18 تا 19 ژوئن (29 و 30 خرداد) در مسکو ادامه می‌یابد و به گفته سعید جلیلی، کارشناسان طرفین در فرصت باقی مانده تا نشست مسکو، زمینه را برای گفت‌وگو آمده می‌کنند.

این کنفرانس خبری که جلیلی و اشتون جداگانه در آن حاضر شدند پس از 2 روز مذاکرات طولانی و فشرده میان ایران و گروه 5+1 برگزار شد؛ مذاکراتی که ظهر چهارشنبه در بغداد پایتخت عراق آغاز شده بود و عصر پنجشنبه پایان یافت. بنا به گزارش‌ها، چینی‌ها و روس‌ها برای نزدیک کردن دیدگاه‌های ایران و غرب در این مذاکرات تلاش جدی داشتند. این گفت‌وگوها در حالی خاتمه یافت که گروه 5+1 در خصوص بسته پیشنهادی ایران در مذاکرات بغداد به صراحت اظهار نظر نکرد، اما هر دو طرف بر #171؛ پیشرفت گام به گام مذاکرات؛ تاکید کردند.

در این مذاکرات ایده‌ها و موضوعات متنوعی مطرح شد و مورد بحث و بررسی قرار گرفت و همین موضوع، عامل طولانی شدن مذاکرات بود.

ایران در این مذاکرات بسته‌ای جامع شامل 5 محور از جمله موضوعات هسته‌ای و غیر هسته‌ای به 5+1 ارائه کرد که به طور گام به گام تدوین شده و گام‌های عملی مشخصی را به طرف غربی پیشنهاد کرده است.

بسته پیشنهادی ایران در مجموع بسته‌ای متوازن بر اساس معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) بود و براساس برخی اخبار منتشر شده، ایران در بسته پیشنهادی خود در محور هسته‌ای بر داشتن چرخه سوخت پافشاری کرد و در بخش موضوعات غیر هسته‌ای، مسائل بحرین و امنیت انرژی را مطرح کرده است. همچنین گروه 5+1 نیز پیشنهادهای خود را در قالب بسته‌ای شفاهی به ایران ارائه کرد اگرچه اخبار دقیقی در خصوص محور بسته شفاهی ارائه شده به ایران در این نشست منتشر نشد. اما برخی رسانه‌های غربی تلاش کردند برای فضا سازی علیه ایران برخی مطالب را به عنوان محورهای بسته غربی معرفی کنند که از جمله آنها زمینه‌سازی برای همکاری نزدیک‌تر آژانس با ایران، تامین قطعات یدکی هواپیماها و قراردادن ایزوتوپ در اختیار ایران برای استفاده در راکتور تهران بوده است. هرچند هیچ خبر دقیقی در خصوص این محورها منتشر نشده و به نظر می‌رسد این محورها، مطالبی غیرواقعی و برای پریشان دادن دست غربی‌ها در نشست بغداد است، اما حتی اگر این مطالب درست باشد، باز هم همان‌طور که اعلام شده، پیشنهادهایی نامتوازن و قدیمی است، چرا که ایران خود قادر به تامین سوخت راکتور تهران و تولید ایزوتوپ‌های پزشکی است و همکاری آژانس با ایران نیز از جمله وظایف این نهاد است. در خصوص قطعات هواپیما نیز ایران توانسته با تمام محدودیت‌ها، نیازهای خود را برطرف کند.

علاوه بر اینها به نظر می‌رسد سنگ اندازی‌های آمریکا موجب شده تا مذاکرات گروهی آنها به نتیجه نرسد.

به گفته رسانه‌های غربی، مذاکرات شب چهارشنبه دو طرف #171؛ بسیار دشوار؛ بود و گفت‌وگوهای پنجشنبه بیشتر بر تلاش برای تعیین تاریخ و مکان دور سوم مذاکرات در ماه ژوئن در ژنو متمرکز بوده است، با این حال مسکو به عنوان گزینه‌ای که از سوی هردو طرف تایید شد به عنوان زمان و مکان بعدی مذاکرات انتخاب شد.

گفت‌وگوهای مفصل ناتمام ماند

سعید جلیلی، دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران فضای مذاکرات تهران و گروه 5+1 در بغداد را خوب توصیف کرد و با اشاره به این‌که این گفت‌وگوهای مفصل ناتمام ماند، افزود: طرفین مسائل خود را شفاف و صریح اعلام کردند و نتیجه مذاکرات بغداد این بود که توانستیم با دیدگاه‌های هم بیشتر آشنا شویم. دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران برخورداری از غنی‌سازی اورانیوم را حق ملت ایران دانست و گفت: هرگونه بحث و همکاری در زمینه هسته‌ای را قابل قبول می‌دانیم اما در این مسیر مساله جلب اعتماد مردم ایران نیز

مطرح است.

جليلي ادامه داد: ما بارها تاكيد كرده‌ايم كه غني‌سازي اورانيوم طبق معاهده منع گسترش سلاح‌هاي هسته‌اي (ان. پي. تي) جزو حقوق مسلم همه اعضاي اين معاهده بوده و اين موضوعي است كه هم در ان. پي. تي و هم در بازنگري ان. پي. تي در سال 2010 در نيويورك برآن تصريح و تاكيد شد و در آنجا با اجماع مورد تايد قرار گرفت.

دبير شوراي عالي امنيت ملي تصريح كرد: جمهوري اسلامي ايران به عنوان يك عضو فعال ان. پي. تي بر حق خود براي استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌اي به خصوص غني‌سازي اورانيوم تاكيد دارد.

سطح غني‌سازي

جليلي با اشاره به تلاش دانشمندان هسته‌اي کشورمان براي توليد سوخت 20 درصد خاطر نشان كرد: اين بحثي است كه كاملا صلح‌آمیز و تحت نظارت آژانس است و در گفت‌وگوهايي كه در اين دو روز داشتيم همه آنها تاكيد داشتند كه اين حق جمهوري اسلامي ايران است و اين حق قابل انكار نيست. جليلي اعلام كرد: در اين راستا ايران يك استثنا نيست. ايران طبق معاهده ان. پي. تي به وظيف خود عمل مي‌كند و تاكيد دارد كه حق تهران مانند همه کشورها در استفاده از انرژی صلح‌آمیز بايد محترم شمرده شود.

جليلي با بيان اين كه گفت‌وگوها وقتي مي‌تواند روبه جلو باشد كه در موازات آن مسيرهاي تخریب وجود نداشته باشد، اظهار كرد: ما معتقديم ظرفيت گفت‌وگوها فرصتي است تا در عرصه‌هاي مختلف به صلح كمك كنيم.

دبير شوراي عالي امنيت ملي ايران با تاكيد بر اين كه آنچه امروز به پايان رسيده است، روش و مسير فشار عليه ملت ايران است، گفت: اين روش بي‌نتيجه است و تنها راهبرد همكاري مي‌تواند موفقيت مذاكرات را تضمين كند. وي توصيه كرد كه اگر مذاكره‌كنندگان مي‌خواهند گفت‌وگوها موفق باشد بايد براساس راهبرد 171#& گفت‌وگو - همكاري& عمل كنند.

مذاكرات پيشرفت داشت

كاترين اشتون، مسوول سياست خارجي و امنيتي اتحاديه اروپا نيز در كنفرانس خبري جداگانه‌اي با اشاره به اين كه مذاكرات بغداد پيشرفت داشته، اما بين طرفين اختلافاتي نيز وجود داشته است، گفت: ايران و گروه 5+1 براساس قطعنامه شوراي امنيت سازمان ملل و معاهده عدم گسترش تسليحات هسته‌اي با هم گفت‌وگو كردند.

وي ادامه داد: ما خواستار آن بوديم تا در اين مذاكرات اعتمادسازي صورت گيرد و بحث‌هاي زيادي در اين زمينه شد و گفت‌وگوها بسيار فشرده و با جزئيات بوده است.

مسوول سياست خارجي اتحاديه اروپا با اشاره به بسته پيشنهادهي 5 محوري ايران به گروه 5+1 گفت: در مذاكرات اعلام كرديم كه حركت و گام‌هاي طرفين متقابل باشد.

كاترين اشتون همچنين با انتشار بي‌انيه‌اي كه آن را به صورت مکتوب در اختيار خبرنگاران حاضر در كنفرانس خبري گذاشت، گفت: ايران اعلام كرد كه آمادگي دارد موضوع غني‌سازي 20 درصدي را بررسي كند.

در بيانيه اشتون همچنين آمده است، طرح 5 ماده‌اي ايران كه شامل اعلام به رسميت شناخته شدن حقيش براي غني‌سازي بود، بررسي شد و در خلال مذاكرات عميق 2 روزه بغداد به صورت دو جانبه يا جمعي، هر دو طرف خواستار پيشرفت در مذاكرات بودند اما در عين حال اختلافات گسترده‌اي پابرجاست.

واكنش‌ها به نشست بغداد

پس از نشست بغداد اعضاي 5+1 واكنش‌هاي مختلفی را نسبت به اين نشست داشتند كه مقامات آمريكايي يكي از آنها بودند.

هيلاري كلينتون، وزير امور خارجه آمريكا چند ساعت پس از پايان مذاكرات در جمع خبرنگاران در واشنگتن اعلام كرد كشورش پيش از دور سوم مذاكرات بين ايران و گروه 5+1 درباره برنامه هسته‌اي تهران از شدت تحريم‌ها عليه ايران نخواهد كاست. وي افزود: در حالي كه زمينه اين مذاكرات را فراهم مي‌كنيم، اعمال فشار را نيز به عنوان بخشي از رويکرد دوسويه‌مان حفظ خواهيم كرد. در اين مدت همه تحريم‌هايمان به قوت خود باقي است و همچنان رو به جلو حركت مي‌كند.

وزیر امور خارجه آمریکا گفت: به وضوح در زمینه مسائلي که دو طرف آن را امکان پذیر می دانند، شکاف هايي وجود داشته است و ما فکر می کنیم اکنون انتخاب با خود ایران است که برای پر کردن این شکاف ها تلاش کند.

وزارت امور خارجه روسیه نیز با انتشار بيانيه اي، نشست بغداد را مثبت و سازنده خواند و اعلام کرد: این نشست راه را برای ادامه مذاکرات هموار کرد.

انگلیس نیز بدون واکنش نماند و ویلیام هیک وزیر امور خارجه انگلیس در بيانيه اي که توسط وزارت خارجه انگلیس پس از پایان مذاکرات بغداد منتشر شد، اعلام کرد 6 کشور آماده اند تا گام هاي ملموسي برای اعتمادسازي بردارند.

وي با اشاره به این که روشن است اختلافات قابل توجهي میان دو طرف باقی مانده است، افزود: گفت و گوهاي بغداد با پیشرفت محدودی خاتمه یافت. در حالی که بحث جدی درباره ماهیت برنامه هسته اي ایران از جمله نگراني هاي کلیدی درباره غني سازي 20 درصد وجود دارد. وزیر خارجه فرانسه نیز همزمان با پایان این مذاکرات خواستار گام هاي عملي از سوی تهران برای حل ديپلماتيك برنامه هسته اي شد.

شناسايي نقاط اشتراك از سوی طرفين

به عقیده کارشناسان، برگزاری نشست آتی در مسکو نشان می دهد که طرفین نقاط اشتراك در مذاکرات را شناسايي کرده و آن را به عنوان زمینه اي برای ادامه گفت و گوها تشخیص داده اند از این رو به نظر می رسد سیاستمداران ارشد کشورهای گروه 5+1 همچون وزرای خارجه انگلیس و ایالات متحده باید برای به نتیجه رسیدن این مذاکرات مواضع قبلي درباره ادامه فشارها بر ایران را کنار گذاشته و نگاه خود را با واقعیت هاي موجود برسر میز مذاکرات در بغداد تطبیق دهند.

تنها واقعیت موجود در این گفت و گوها که طرف ایرانی در کنفرانس خبری خود نیز بر آن تاکید کرد آن است که فشار علیه ملت ایران بی نتیجه است و فقط راهبرد همکاری می تواند موفقیت مذاکرات را تضمین کند. از این روی می توان گفت که انتظار پیشرفت تنها زمانی عملي خواهد شد که در چارچوب راهبرد گفت و گو برای همکاری شکل گرفته باشد.

کتایون مافی / گروه سياسي